

Szerkesztőségi iroda:
Nagybeeskerek,
Zápolya-utca 1-ső szám.
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.
Kiadóhivatal:
Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybeeskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizeté-
sek és a lap szétküldésére vo-
natkozó felszólalások intézendők.
Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Előfizetési árak.
Egész évre ———— 24 kor.
Félévre ———— 12 „
Negyedévre ———— 6 „
Egy óra ———— 2 „
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések
a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési
irodáknban.

Megjelenik
vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Nagybeeskerek, 1908.

XXXVII. évfolyam 124. szám.

Szombat május 30.

Aranyeső.

— május 30.

A májusi langyos esőt aranyesőnek nevezi a gazda. A mostani nagy eső kétszeresen az, mert a rekkenő hőség és szárazság pusztulással fenyegette az ország termését.

Az utóbbi napokban már nagyon szomorúan szóltak a vetési jelentések. A hirtelen beköszöntött rendkívüli hőség és az eső teljes hiánya már-már azzal a veszedelemmel fenyegetett, hogy a termés az idén is oly szegényes lesz, mint a múlt esztendőben. Már pedig hazánk két rossz termést egymásután nehezen bír el a nélkül, hogy az életviszonyok nagy mértékben meg ne romoljanak. Már a múlt esztendei rossz termést is csak azért heverte ki valamiképpen az ország, mert a két év előtti csodálatosan bő termés következtében nagyobb tartalékokat tudott felhalmozni, amelyekből pótolni lehetett a rossz termés hiányát.

A mostani országszerte lehullott esőt méltán lehet ebben az országban a legjelentősebb események közé sorozni, mert ez a mennyei víz kiszámíthatatlan érték megmentését jelentheti ennek az országnak. Ha az időjárás június havában megfelelő lesz, a szántóföldek még könnyen kiheverhetik az eddig okozott károkat és a növényzetben beállott elmaradást.

Mint minden esztendőben, ez évben is szorongva lestük azt a májusi esőt, a mely néha megjön, néha elmarad, de mindig a gondviselés kegyére bizza ennek az országnak a jólétét vagy a pusztulását. Örülünk, hogy a sors kegye a jótékony esőt tőlünk teljesen most meg nem vonta, mert, habár későn jött is az eső, mégis jobb, mintha soha nem jött volna.

Ilyenkor érezzük mindannyian, bizo-

nyára a mezőgazdaság leglelkesebb hívei is, hogy mily végzetes következményekkel járhat az, ha egy országnak, egy népnek az egész sorsa és jóléte az időjárás szélsőségeitől van függővé téve. Egészségtelen és veszedelmes állapot az, amikor a nemzeti jövedelem teljesen, vagy ennyire túlnyomórészt a mezőgazdaságra van alapítva.

Ha egyéb politikai, gazdasági és szociális okok nem is sürgetnék azt, hogy iparkodjunk az átmenetet az egyoldalú agrárállamból az ipari államra mentől előbb megcsinálni, már az a gyötrelmes szívszorogás is megéreztetné velünk, hogy egy kulturállam fokozott szükségleteit kielégíteni, egy kulturnemzetet ember-séges módon fentartani csak állandó és biztosított nemzet-jövedelemből lehet, a melynek nagysága nem függ az időjárás szélsőségeitől és a sors kedvezésétől, vagy haragjától.

Az a májusi eső, amely áldást hoz az ország népének, vajha megtermékenytené az agyakat és szíveket is, hogy szakítva az eddigi tradíciókkal, az egész nemzet összefogjon a magyar ipar megteremtésére és fellendítésére. A társadalom saját maga jövőjét és megélhetését alapozza meg ezzel, mert ha nagy iparunk lesz, nem kell majd az év tizenegy hónapjában kuporogni és nyomorogni azért, mert az egy május hónapban a felhők nem ontottak magukból elegendő esőt.

Fölhívás

Délmagyarország tanítói és tanügybarátaihoz!

Folyó évi július havában másodszer éri városunkat azon kitüntető megiszteltetés, hogy a „Dél. tan. egyesület“ tagjait XLII-ik nagy- és közgyűlésének megtartása alkalmából falai közé fogadhassa.

Hogy az egyesület tagjai méltóan fogadtassanak, itteni tartózkodási idejük minél kellemesebbé tételések s a város lakóinak az iskoláig

és tanítók irányában táplált őszinte rokonszenve minél inpozánsabb kifejezést nyerhessen, a kellő intézkedések megtételére megalakult nagy rendező helyi bizottság s mint ilyen van szerencsénk a délvidék tanítóit és tanügybarátait a „Dél. tanító egyesület“ folyó évi július 13. 14. 15. napjain Szerbnagyszentmiklóson tartandó XLII. nagy- és közgyűlésére ezennel tisztelettel meghívni.

Községünk lakossága igaz örömmel és büszkeséggel tekint e nevezetes napok elé, a midőn a nemzet legérdemesebb munkásait körében üdvözölheti. Midőn a helyi rendező nagy bizottság lázas tevékenységgel elkövet mindent arra nézve, hogy kedves vendégeit, a lehető legmelegebb vendégszeretettel fogadja, teszi azt azon meggyőződésből, mivel a „Dél. tan. egyesület“ nemcsak a legtekintélyesebb és tiszteletr méltó tanító egyesületek egyike, hanem tekintve dicső és érdemekben gazdag múltját, hazafias munkálkodását, melyet egy a magyarosítás, mint a magyar nemzeti kultúra megizmosodása érdekében kifejt, erre a legnagyobb mértékben méltó.

Jöjjenek tehát minél számosabban!
Legyenek körünkben legmelegebben üdvözölve!

Tájékoztatólag szolgáljanak a következők:
A bejelentés határideje a gyűlésen való részvételre bezárólag július hó 1-ig tart.

A bejelentések, melyekhez személyenkint 2 korona részvételi díj csatolandó, postautalványon a rendező-bizottság irodájához: áll. isk. igazgatóság címzendők.

A banketten való részvételért személyenkint 3 korona küldendő be.

A bejelentés után a 2 korona részvételi díj fejében minden résztvevőnek megküldetik a kedvezményes vasuti menetjegye, szállás-, bankett-, podgyász- stb. jegye és napirend.

Figyelmezteljük kedves vendégeinket, hogy városunk 4 kerületre leendő felosztva, mindegyik kerület különböző színű jelvényvel jelezze.

Folyó évi július hó 13-án Temesvár felől délelőtt 10¹², délután 3⁴⁰, este 7⁰⁰, Valkány felől délután 4⁵⁰, este 7¹⁵ órakor — július hó 14-én reggel 7⁴⁰ szinte Valkány felől érkező vonatokhoz a nagyszentmiklósi vasuti állomásnál elegendő számú kocsit fog rendelkezésre állani s kérjük megérkező vendégeinket olyan kocsin helyet foglalni, mely a megküldött szállásjegy színét tünteti fel.

A „TORONTÁL“ tárcája.

Az egyedüllét gyönyöre.

Mikor Európából legutóbb visszatértünk, csak az utolsó napon jelentem meg a fődélzetem, bár csinos fiatal unokahugomat rám bízták. Fáradt voltam s tudtam, hogy a kis egerét sok ismerője rajongja körül. Mikor a fődélzetem voltam, kissé megbántam a dolgot. Meglepett, hogy mennyire lehagolt.

— Mi bajod kis egerem? Nem érezted magad elhagyatva nélkülem?

— Nem, Mari néni, nem voltam egyedül, — mondá különös pillantással. — Legkevésbé sem voltam egyedül — mondá különös nyomatékkal.

Aztán hiszterikusan elnevette magát, majd szintén hiszterikusan sírni és zokogni kezdett, ami megrémített.

— Most nyomban meséld el, bogaram, hogy mi történt — mondám szigorúan.

Ismét nevetni, majd zokogni kezdett.

— Hát jó, elmondom az egészet. Tudod néni, múlt esztendőben, május 17-én Oscar Henderson házassági ajánlatot tett nekem. Te vagy az első, akinek ezt elmondom. De nem baj, valakinek csak el kell mondanom. Érez-

tem, hogy életem fordulópontjához értem. Azt mondtam neki, hogy ily borzasztóan fontos ügyben nem lehet egy pillanat alatt határozni, mire azt felelte, hogy ne is siessék, gondoljam jól meg, mert ettől függ az élete és halála. Magam akartam lenni, hogy mindent nyugodtan megfontoljak s szívemet megvizsgáljam. Otthon nem szakíthattam magamnak egyetlen pillanatot sem, mert az apám, a gyerekek, a kis Maggie, a sok látogatás, a szomszéd leányok... hiszen tudod. Ha a Centralparkba mentem sétálni, bizonyára ismerőssel akadtam össze, ki mindenáron el akart kisérni. Otthon a háziöngyertyű s a telefon egyre szólt. A szobámban sem voltam egyedül, mert a kis Maggiét magamhoz vettem, hogy ne érezze nagyon az anyám hiányát. Végül kiszámítottam, hogy az egész héten át csak háromnegyed órát voltam egyedül s ez idő alatt, kivált, ha öt percre van feldarabolva, nem lehet egy életbevágó kérdés fölött dönteni.

— Elhatároztam tehát, hogy kimegyek a nyári lakásunkba egy hétre, míg a család utánam jön. Apám azonban borzasztónak találta, hogy egyedül menjek s mellém adta az egyik fiút. Az állomáson vén házgonnokunk várt s azon melegében elmondott minden pletykát. Fölmegek a szobamba, leteszem kalapomat és a kabátomat s ekkor öt percig egyedül voltam.

De amikor lemegek a könyvtárszobába, kit

találok a kandalló mellett? Sally Prentisst, legjobb barátnőmet az intézetből.

— Drága kincsem, — mondá megcsókolva — apád elárulta, hogy ide jössz a házat rendbe szedni, még pedig teljesen egyedül. Gyorsan fölkeredtem tehát én is, hogy legyen valami társaságod. Kényelmesen be fogunk rendezkedni s állandóan együtt leszünk, tudod, éppen úgy, mint az intézetben.

Mit tehettem, Mari néni? Sally természetesen ott maradt nálam, elválhatatlanok voltunk s együtt utaztunk vissza Newyorkba. Aznap este úgy szerettem volna magamat kisírni, de nem tehettem, nehogy a kis Maggiét fölizgassam.

Azután újra kezdődött a régi élet. A golfpályán, a farmingtoni kiránduláson, mindentűt egész csapat ismerős vett körül s egy percre sem hagyta magamra. Egyetlen egyszer voltam magam egy kis időre, a fodrásznál, ahol nem kellett se beszélnem, se másra hallgatnom. Mert a fejemet mosták és fésülték. De szeretném látni, melyik leány képes nyugodtan gondolkodni arról, hogy egy férfit eléggé szeret-e arra nézve, hogy hozzá menjen feleségül, nyugodtan gondolkodni az alatt, míg hideg vízzel permetezik a fejét.

Oscar várt s ez mindjobban megzavart. Végre — gondoltam magamban — megérkezett

Mindenki használja ki a kedvező alkalmat, a meddig a készlet tart.

Fiu öltönyök 4 K-tól kezdve

Fiu felöltő 8 „ „

a legfinomabb kivitelig, mind feltűnően olcsó.

Női- és leány-raglan és felső kabát 5 koronától kezdve

Uri- és leány-kimono és galler. . . 8 „ „

a legfinomabb kivitelig, mind feltűnően olcsó.

Uri öltönyök 15 K. tól kezdve

Uri felöltő 15 „ „

Telefon 141.

KOVÁCS GEDEON

275-34.24

angol szabó-műhely.

Telefon 141.

Végül kedves vendégeink távozásakor kerültek egy bizonyos helyén és határozott időben csoportosulnak, ahol újból elegendő számú kocsi az indulásra rendelkezésre áll.

Fel tehát Nagyszentmiklósról!
Kelt Nagyszentmiklóson, 1908. május 24.
A rendező bizottság.

Az irodai bizottság irodája a nagygyűlés tartama alatt a községhez kis tanácstermében lesz, ahol mindennemű felvilágosítás adatik.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) minden nap reggeli 6 1/2 ó-tól kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől 1/4 óráig délután; ugyanazon napokon este 5-től 7-ig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délben gőzfürdő. A kádfürdő reggeltől este 7-ig nyitva marad.

A Torontálvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület ingyenes olvasóhelyisége és könyvtára nyitva mindennap d. u. 5 órától este 10 óráig, vasár- és ünnepnapokon d. u. 2 órától este 10 óráig.

A városi főgimnázium szertárai nyitva minden vasárnap délelőtt 11 órától 12-ig.

Május 31. Csipkekiállítás megnyitása

Május 31. Gyermekvédelem ülése.

Június 15. Közig. biz. tisztség ülése.

— **Az utolsó májusi ájtatosság.** Holnap lesz az utolsó májusi ájtatosság, amelyet ünnepesebb egyházi szertartásokkal tartanak meg. A holnap este 6 órakor a nagybecskereki róm. kath. templomban tartandó májusi ájtatosság alatt ez alkalomból az egyházi ének- és zeneegylet a következőket adja elő: 1. Reihnbrecht Frigyes „Fohász”, éneklő Kugler Karolin ur-hölgy, hegedűn kíséri Knopf Sándor. 2. Flotov „Ima”, solo és 6 szólamu vegyeskar zenekarkísérettel. 3. Kempter „Tantum ergo”, vegyeskar zenekarkísérettel.

— **Ipar- és árvauilés.** A városi tanács ma délelőtt Pánics Dániel városi tanácsos elnök lete alatt árvauilést tartott, amelyen kisebb folyó ügyek lettek elintézve. — Az árvauilés után Strosz Béla városi főjegyző elnökele alatt iparülés következett, amelyen Mosorinszky Szvetozár fűszer-, iskolakönyv- és tanszerüzletre, Wéhnér János temetkezési vállalatra, Eckstein János borkereskedés, szállítás, bizományi üzlet, timáripár és cipőfelsőrész készítésre, Fehér Mihály borbélyüzletre és Lukasz Borbála női ruhakereskedésre nyertek ipar-engedélyt.

— **Kinevezés.** A m. kir. belügyminiszter a pécsi állami menhely orvosai állásra Bontilovics Izabella szigorló orvosnőt, Bontilovics Gusztáv ozorai állami iskolai igazgató leányát nevezte ki.

— **A kulturegyesület ülése.** A Torontálvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület igazgatósága június hó 2-ikán, kedden délután fél 5 órakor a vármegyeház alispáni kistermében ülést tart, amelynek tárgysorozata: 1. Tanítói jutalmazások. 2. Jutalomkönyvek kiosztása. 3. A

a kellő pillanat. Egy csapat intézetet végzett leány a tanítónők vezetése alatt meg akarta látogatni Európát. Apám megengedte, hogy én is velük tartsak. De mondom neked, Mari néni, ha valaha egyedül akarsz lenni, akkor ne menj leánytársaságban Európába. Newyork homok-sivatag volt magányosság tekintetében ehhez a hajóhoz képest. Valamennyi leány öregebb volt, mint én, legnagyobb részük már volt Európában. Megbeszélték egymás közt, hogy a kis egérnek, már mint nekem, az unalmát mindenáron elűzik s szakadatlanul szórakoztatni fogják, hogy ne érezzem honvágyat. Majd hogy a tengerbe nem ugrottam kétségbeesésemben. Mondhatom, hogy az egész utazás alatt még lélekzetet se vehettem megfigyelés nélkül.

— Mikor Franciaországban partra szálltunk, még rosszabb volt a dolgom. Miss Hopper senkinek sem engedte meg, hogy egyedül üssük bele az orunkat valahova s egy leány mindig velem aludt. Mikor Liverpoolban a lányoktól elváltam, azt hittem, hogy végre egyedül lehetek s úgy számítottam, hogy a hajó utasainak legnagyobb részét tengeri betegség fogja gyötörni. Az egészségesek közt azonban számos ismerősöm akadt, akik versenyre keltek egymással, hogy mennél jobban mulattassanak.

— Egész nap a nyomomban voltak s ismét majd hogy a tengerbe nem ugrottam. A Mason-leányok meghívtak a kabinjukba (disz-

közművelődési egyesületek országos kongresszusán való képviseltes. 4. A rabok oktatása. 5. Esetleges egyéb ügyek.

— **Kiskereskedők kongresszusa.** A torontálmegei kisebb rőfös- és rövidárkereskedők holnap délelőtt 10 órakor a nagybecskereki „Korona” szállodában kongresszust tartanak, hogy a házálási törvény módosítása tárgyában állást foglaljanak. Az értekezlet után pedig banket lesz.

— **A közigazgatási tanfolyam tüztöltővizsgálója.** A nagybecskereki közigazgatási tanfolyamnak, a Torontálvármegyei Tüztöltő-Szövetség útján létesített tüztöltő-tanfolyamát, ma délelőtt zárták be. Ez alkalomból délelőtt 9 órakor a vármegye székházának udvarában vizsga volt, amelyen Jankó Ágost alispán, Bielek Antal tb. főjegyző, Mihálovics Ödön árvaszéki elnök, dr. Riesz Jakab árvaszéki helyettes elnök, Szilágyi Albert aljegyző, Szabó Gyula orsz. tüztöltő-szövetségi előadó, Strosz Béla vár. főjegyző, szöv. titkár, Annau Ádám nyug. százados, Láday Kálmán p. ü. titkár és Krzpelka Jenő alparancsnok (Tomasevác) vettek részt. A tanfolyamban rövid 6 nap alatt elért meglepő szép eredményt Szabó Gyula orsz. tüztöltő-szövetségi előadó, mutatta be. Az 58 a vizsgán jelen volt tanfolyamhallgatónak mindegyike kifogástalanul felelt meg. Az elméleti rész után az érdekes gyakorlatok következtek, mely alkalommal a tanfolyamhallgatók ismét megmutatták, hogy mire képes az intelligenciával párosult szorgalom, ha kiváló szakférfi vezetése alatt áll. A bemutatott eredmény csakugyan bámulatos volt. Ütetszerű iskolaszereles és gyorszerelés után ugyanis mentőgyakorlatokkal egybekötött támadási példákat mutattak be, mely alkalommal már 55 másodpercbe álltak készenlétben, hogy a szupponált tető és istállófüzet eloltsák. A vizsga befejeztével Bielek Antal tb. főjegyző meleg szavakkal köszönte meg Szabó Gyula előadó fáradozását, melynek e szép eredmény köszönhető és elismeréssel adakozott a kiváló tüztöltőlegénységnek is. Majd pedig Szabó Gyula előadó ragadta meg a szót és lelkes, hazafias beszéddel buzdította a közigazgatási tanfolyam hallgatóit, hogy jövendőbeli hivatásukban a tüztöltő-ügyet pártolják, a közők, községük és a heza érdekében.

— **Elhunyt törvényszéki elnök.** Mint Karánsebesről jelentik, Szokolay Béla dr. törvényszéki elnök ott negyvenhárom éves korában elhunyt. Szokolay egyike volt a magyar bírói kar legtehetségesebb tagjának, aki humánus és bölcs irányítója volt a törvénykezésnek és zsenialitása révén számos sikert ért el a jogszolgáltatás terén.

— **Gazdasági jelentés.** A nagyszentmiklósi járás állami gazd. tudósítója a következő jelentést küldi lapunknak:

kabinjuk volt), hogy az Ella helyét foglaljam el. Térdelőre kértem őket, hogy engedjék el ezt nekem, de Mason mama azt hitte, hogy csak szerénységből cselekszem s nem akart rám hallgatni.

„Mary Helston leánya az én leányom is, náluk kell maradnia, punktum”.

— Helyes, megtettem, — mondá unokahugom szinte naiv szilajszággal. — S most te is azzal jössz Mari néni, hogy nem éreztem-e magamat egyedül. Pár óra múlva Newyorkba érünk. Megígértem Oszkárnak, hogy a kikötőben mondom meg neki a választ s ma sem tudok mást mondani, mint május 17-én. Félek Oszkárt viszontlátni. Talán meg sem ismerem mindjárt. Oly zavart vagyok.

Arca egyszerre csak földerült s ragyogó szemmel nézett valaki felé a földélezen. Ajkai hitetlenül s boldogan mosolyogtak.

— Ó az, csakugyan ő az, — kiáltott föl unokahugom túlaradó boldogsággal. — Valószínűleg a vámhivatalnokkal együtt jött fel a hajóra. Oscar — — itt vagyok.

Mikor a fiatalember kitért karokkal ment felé, unokahugom teljesen megfedekezett az én jelenléteiről. Szenvedélyesen vetette magát a férfi karjai közé s kitérő örömmel mondá:

— Ó, Oscar, oly elhagyatva, oly egyedül éreztem magam nélküled.

Dorothy Canfield.

Van szerencsém becses tudomására hozni, hogy ma éjjel áldást hozó esőnk volt, mely nagyon sokáig váratott magára. Továbbá hírlik, hogy gróf Nákó Sándor ur, a magyar tengerpart és Fiume kormányzója birtokán 800 kat. hold területű szőlőt szándékoznak telepíteni. A nemes gróf egyfelől nagyon jövedelmezővé tenné ez által gazdaságát, másfelől számos szegény munkás családnak biztosítaná hosszú időre keresetét. Ezen nemes és nagykihátású gazdasági terv önmagát dicséri.

— **A kulturegyesület ingyenes olvasóhelyisége** a nyári időre való tekintettel június hó elsejétől kezdve október elsejéig zárva lesz.

A legrégebbi mótorgyarak egyike a drezdai mótorgyár részvénytársaság. Ezen gyár már 4 évtized óta tökéletesíti speciális gyártmányát, a mótorkat és ma a világ minden részében diadalmasan szorítják ki a régi rendszerű hajtógépeket a drezdai mótorgyár részvénytársaság remek mótorgyari. Magyarországon, Ausztriában és a Balkánon ezen előkelő gyárat a Gellért Ignác és társa cég Budapest, (Teréz-körút 41. szám) képviseli. Felhívjuk t. olvasóink figyelmét a cégnek mai számunkban megjelent hirdetésére.

— **Főösszerült rubrikák.** Egy halottémi jelentésben a fölcserélt rubrikák a következő maliciát adták:

A halott neve: Antal Béla.

Életkora: 50 év.

A halál oka: Dr. Kalász.

Az orvos neve: Tifusz, stb.

— **Az anyakönyvi hivatalból.** A nagybecskereki anyakönyvi hivatalban legújabbban a következő bejelentések történtek:

Házasságok: Ikonov Iván, gk. napszamos és Radics Darinka gk. — Petri János, rk. napszamos és Klausz Erzsébet rk. — Maximosev Milán, gk. papucos és Krizsanov Deszánka gk. — Quiring Mihály, rk. kőműves és Stumpf Margit rk. — Walzer József, rk. géplakatos és Schwarcz Anna rk. — Varga András, rk. géplakatos és Schwarcz Stefánia rk.

Születések: Komlós József, rk. tej-kocsis, fia. — Gardinovaeski Vítályos, gk. napszamos, leánya. — Özv. Radivojovics Viktória, rk. fia. — Dudás Gábor, rk. m. kir. honvéd-örömmester, leánya. — Kocsis Máttyás, rk. napszamos, fia. — Weisz Ede, rk. szabó, leánya. — Gintner Henrik, rk. kőműves, leánya. — Glogonyác Vítályos, gk. papucos, fia. — Rausch György, rk. géplakatos, leánya. — Ispanovics Mandics Miklós, rk. fogházor, fia. — Gardinovaeski Voin, gk. napszamos, fia. — Konstantinovic Gyula, rk. cigányprimás, fia. — Mertel András, ág. ev. napszamos, fia. — Brankován György, gk. szobafestő, fia.

Halálozások: Konya Pál, rk. 15 éves könyvkötőtanonc, agyhártyalob. — Bruckmann Máttyás, rk. 65 éves napszamos, tüdőtagulás. — Pálnik Kornélia, rk. 1 hónapos, életgyenge. — Nagy Géza, rk. 9 hónapos, görcsök. — Nisztor Mária, gk. 80 éves, billentyűk elégtelensége. — Szinyerszegi Kereszturi Sándor, rk. 76 éves nyugalmazott csendőrnagy, végelgyengülés. — Samu András, rk. 7 hónapos, bélhurut. — Özv. Stojkov Istváné, gk. 43 éves, tüdővész. — Radu Mária, rk. 13 hónapos, görcsök. — Gruin Natália, gk. 15 hónapos, görcsök. — Czvetko Leposzava, gk. 20 hónapos, höghurut. — Bajnszky Zsófia, rk. 1 hónapos, görcsök. — Weiserschan Fülöp, rk. 30 éves földbirtokos, lött seb a fejbe, (öngyilkos). — Móra János, rk. 12 hónapos, kanyaró. — Tatovjev Illés, gk. 81 éves, agyarázkódás.

Heti rovat.

— május 30.

Amikor az esti szellő megkezdte vándorutját az akácfalombokon és szabad utakon keresztül és elikkadt emberek padot visznek a házuk elé, leülni és megint ülni: ebben az ájtatos hangulatban, amelyben látszólag még az álom is alszik, szép esőndesen megszületik a kisváros legedesebb gyermeke: a pletyka. Világra jön a kedves csodagyermek, amely rögtön a születése után hosszú és többnyire csodálatos meséket tud rebegni, a vénasszonyok olcsó bölcseségével és a mesemondók könnyű véru hazugságaival. A csodagyermek rögtön talpra áll és hódító köruttra indul a kisváros összes utai és terei felé, bekopogtat minden házba, ahol is nagy szeretettel fogadják és ahol is emberek a keblükre ölelik a kicsikét e szóval: „Óh Igazság, hozott az isten!”

Alapított 1870.

Ujdonságok a nyári időnyre:
napernyők, kalapvirágok, harisnyák, gyermektrikók, fürdő-cikkek, gyermek batisztfekőtök. * Játékszerkiállítás.

358-15.12

ezelőtt Kókits A. F., divat- és rövidárkereskedés „a pillangóhoz”.

NAGYBECSKEREK.

Telefon 201 sz

Aztán megint utnak eresztik a drága gyermeket, de előbb ellátják minden földi jóval, képzeletből font ruhácskát adnak a testére és hazugságban sült pogácsát tesznek a tarisznyájába. Két nap alatt már óriássá nőtte ki magát az árva kis teremtés, akinek se apja, se anyja és akit mégis annyi jószággal és annyi szeretettel dédelget a kisvárosi közönség, mint hogyha vérségi rokonság fűzné minden egyes tagját a drága fattyuhoz. A harmadik napon a pletyka megöregszik és miután előzetesen alaposan megfürdött tisztességes és makulátlan emberek becsületében és a mások becsületével telespiccelte az egész várost, megunja e földön való létezését és a közönség őszinte részvéte mellett meghal és a közönség azért nem lehel ki, mert lelke — igazán sohasem volt. A halála után, amikor az esti szellő újra megkezdte vándorutját az akácfalombokon keresztül és eltikkadt emberek újra padot visznek a házuk elé, leülni és megint ülni: szép csöndesen megszületik az új pletyka, amelynek sorsát lásd fentebb és amelynek halála után újra, meg újra pletyka születik és pletyka hal meg, örök változatban és mégis örök egyformaságban. Oly szép a természet, ez a mi hatalmas szülőanyánk, amelynek teljesen mindegy, hogy mit szül és mely ellát bennünket édes gyermekekkel és drága hazugságokkal. És kedves alakulás a társadalom is, amely a becsületet azért találta ki, hogy legyen mit elvenni, csöndes éjszakákon, amikor ájtatos érzelmek ringatják a mi áldott jó lelkünket...

Oh vándor, ha azt látod, hogy valahol unatkozó emberek padot visznek a házuk elé: rebegejél csöndes esti imát a Mindenhatóhoz!

Mert nem a szőlő-munka előnyeiről és fontosságáról folyik ám a szó az akácfaik tövével. A szőlő-munkáról Guttenberg Pál beszélt, abban a hitben, hogy nekünk beszélt. Nekünk azonban beszélhet, mert nekünk másról kell beszélnünk!

És mégis, habár némelyek szerint a pletykák virulása a kisváros jellemző tünete, olyannyira, hogy minél szebben virul valahol ez a színes lápvirág, annál inkább falu a város: bennünket olykor egy-egy külső esemény nagyvárosi létre ébreszt fel. Ő felsége, Gottfried Béla, a betörő király szerencsétlenül bennünket nagybecsű látogatásával, némely rendezetlen viszonyoknak helyben való rendezése céljából. A kitűnő férfiú barátságosan körülnézett a mi városunkban és csak alapos tereptanulmányozás és nem minden habozás nélkül jutott a meddő tapasztalatra, hogy az ő nagyarányú stratégiai céljainak még sem felel meg ez a város. Jött és nem vitt el semmit. Ő felsége annyi zord és kietlen éjszaka után itt tette le rövid időre a fegyvert és aludta az igazak almát. Azóta már a vádlottak almát aluszsza, de lelkében gyönyörű emlékekkel gondolkod a csöndes helyre, ahonnan pedig még emléket se vitt el. Főleg ezért gondolunk mi is hálával ő reá, azzal a szerény óhajjal, hogy felejtse el bennünket mindörökké.

Ime egy esemény, amelynek az a nevezetessége, hogy nem történt meg. A riporter osztályozásában azonban a meg nem történt eseménynek is nagy súlya lehet, mint ahogy sokszor az emberek szemében fontos esemény az olyan is, amely — nem is esemény. Avagy kérdezd meg a kis diákok, éki szerdán lobogó indulatok között ölelte magához a szive párját és egy délutánra az egész kincstári erdőt a maga birodalmául foglalta el, nem fontos esemény-e neki a kedves, a mesés, a nagyszerű majális? Világos kis batisztszoknyák és apró nadrágok sűrűgtek ott szorgalmasan egymás közelében és a szoknyának és nadrágnak ez a kedves közelsége csupa nagy, nagy boldogságot, csupa isteni örömet jelent. Elsuhannak előtted a süldő leányok, félig lehunyt szempillákkal, de azért egészen nyitott szemekkel. A félig lehunyt szempilla a mamának szól, a nyitott tekintet a táncosnak. És a kis tündér mellett ott lebeg a táncos, többnyire esetlen lábakkal, de mindig egyenes szívvel. Azután megszólal a muzsika, kezdődik a tánc, a legény szerelmet vall, itt összetörik egy szív (majd meggyógyul) amott a kis nő bőreménnyel táplálja lovagját, közben puffan egy rakéta és mindez gyönyörű, fiatal lelkeket emelő és a kis diáknak minden matematikai problémánál többet érő, mert 2 X, az csak 2 X, de egy rejtélyes kis lány — az az egész világ. Ha majd mulik egynehány esztendő, a megbolygatott

logikai rend az ifjunál ismét visszanyeri jogait és a számtan újra fontos gyakorlati eszközzé válik, a leány pedig megmarad — leánynak.

A vigság lapját az élet tarka könyvében szeszélyes változatban követik a gyászszal teleirt oldalak. Itt rakéta puffan és fiatal élettel telik meg a szív; ott revolver durran és egy nehéz szív megszűnik dobogni. És a durranást követő halálos esendben egy elszakadó sóhajban nagy elgondolás várt el a lelkünkről, emberi gyöngeségről, a fényt üldöző árnyékról, a vigalmakat követő halálos esendről, a vigyorgó rémről, a mely a bolondul hajtott élethez kerekébe kapaszkodik...

A változatos hét története e szomorú esettel le is zárható. Avagy történt volna egyéb is?

Nem, nem: akármit is beszélnek, Molnár Ákos mégsem tartotta meg a Londonról szóló felolvasását!

—odi.

Irodalom.

* **Temesvár és Délmagyarország.** Ezzel a címmel dr. Bodor Antal tollából, Bellai József közreműködésével több mint háromszáz oldalra terjedő monográfiai munka jelent meg, amely Temesvár és Délmagyarország multjáról és jelen közállapotairól szól és turisztikai leírását adja az Alduna utikalauzával. E munkáról konstatálnunk kell mindenekelőtt azt, hogy a mű Temesvár szempontjából talán értékes lehet, de Délmagyarországot illetően ugyiszólva teljesen értéktelen. Már a „Délmagyarország” cím is illetéktelenül ékeskedik a könyvön, mert a 322 oldalból 242 oldalt Temesvár ismertetése foglal le, míg a Délmagyarországra vonatkozó rész, mindössze 80 oldalra terjed. Egy várossal egy kalap alatt három nagy vármegyét, (Temes-, Torontál-, Krassószörényvármegyét) ilyenképpen elintézni nem lehet. De ezt másodrangú dolgoknak tekintjük, mert ez a szerzők joga, ha hibás is a felfogásuk. Azonban főbbene a könyvnek a benne foglalt adatok valótlanúsága, a Temesváron kívül eső helyek hiányos ismerete. Csak Torontál-vármegye székhelyére, Nagybecskerek városára vonatkozó két oldalnyi (!) ismertetést kapjuk ki hamarjában a munkából, amely hemzseg a tévedésektől, aminek egy monográfiai munkában nem szabad előfordulni. Kezddőnek a tévedések ott, hogy a város lakosságát közel 26.000 teszi. (25.953 a pontos szám szerinte) holott a város lakossága 23 ezer. Leírja azután, hogy a Ferenc József-téren van a városi „rendőrfőkapitányság” s ennek udvarán a színházépület, a Dungserszky palotában van szerinte a Lloyd-társaság „áru csarnoka”, az új törvényszéki palotában a kincstári ügyészség helyisége, az Arany János-utca végén van e könyv szerint a csendőrség és a közös hadsereg laktanyája, holott ezeket ott ugyan hiába keresné az utas. A társasélet fő-tényezőinek a „különböző kaszinókat és olvasó-köröket” teszi meg, holott sajnos csak két társaságunk van, a kaszinó és a Lloyd-társulat, ellenben a város kulturális életéből egészen kifelejt a negyedszázados kultúregyesület. A nagybecskereki sajtót is alaposan összekeveri. Az egyik napilapot megteszi hetilapnak, a hetilapot napilapnak. A könyv szerint Nagybecskereken a zombori társulat szokott színi előadásokat rendezni, amilyen társaság nincs is stb. Csak a főbbeket kaptuk ki a munkából, de azt hisszük, ez is elég arra, hogy erős gyánunk legyen, „Délmagyarország” többi vidékeiről szóló adatok helyessége iránt. Kötelességünknek tartottuk ezeket a megjegyzéseket a könyvről megtenni, mert tudományos színű monográfiai munkát ilyen felületességgel megírni és kiadni nem szabad.

TÁVIRATOK.

Országgyűlés.

— A képviselőház ülése. —

Budapest, május 30. (A „Torontál” eredeti távirata.) A várva-várt nyári szünet hamar megérleli a parlamenti elintézését váró ügyeket. Ma például minden sürgősség nélkül két óra alatt elintézték az appropriációt, amelyet a bünvádi törvényjavaslat tárgyalásának félbeszakításával vettek elő, amelyet különben még addig is függőben tartanak, amíg előbb a honvédtisztek fizetésemelését elintézik.

Az ülést Justh Gyula elnök 10 órakor megnyitja s különböző elnöki előterjesztések után Moskovitz Iván és Ferenczi Géza előadók bizottsági jelentéseket terjesztenek be.

Azután az appropriációs javaslat tárgyalása következett.

A javaslatot Hoitsy Pál előadó ismertette és ajánlotta elfogadásra.

Zachariás János az állami tisztviselők fizetésemelése érdekében beszél. A javaslatot egyébként elfogadja.

Vlád Aurél a javaslat ellen beszél.

Bernáth Béla a bortermelek helyzetének javításáért emel szót. A javaslatot elfogadja.

Kmetty Károly a közhivatalnokok sanyaru helyzetét fejtegeti s különösen a városi tisztviselőkért szól. Határozati javaslatot nyújt be, hogy a kormány a törvényhatósági, valamint rendezett tanácsú városoknak adjon államsegélyt, tisztviselőik fizetésének rendezéséről pedig terjeszsen be törvényjavaslatot. Az appropriációs javaslatot elfogadja.

Farkasházi Zsigmond azt mondja, hogy miután a jelenlegi kormány nem különbözik az előző kormányoktól, a javaslatot nem fogadja el.

Gaál Gaszton kifogásolja a tisztviselők fizetések fölemelésének beillesztését, mert a koalíció paktumába nem volt bevéve. A javaslatot a 8-ik szakasz kivételével, amely a tisztviselők fizetéséről szól — elfogadja.

Wekerle Sándor miniszterelnök reflektál az elhangzott felszólalásra s rámutat a költségvetés gazdagságára, amely a kormány tevékenységének elég ékes bizonyossága. Ami Gaál Gasztonnak a tisztviselők fizetésére vonatkozó megjegyzését illeti, igaz, hogy nincs benn a paktumban, de gazdasági szempontból szükség volt betérjeszteni.

Farkasházi rövid felszólalása után az appropriációt letárgyalták s azt Kmetty Károly határozati javaslatával együtt elfogadták.

Wekerle Sándor miniszterelnök ezután a beteg Kossuth Ferenc helyett felelt őt régebbi horvát interpellációra.

Nagy György a császárijubileum dolgában interpellál, hogy mit keres ott a magyar kormány.

Az interpellációt kiadták a miniszterelnöknek s ezzel az ülés véget ért.

A tábornoki kar hódolata a királynál.

Budapest, május 30. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Bécsből sürgönyzik, a magyar és osztrák tábornoki kar ma délelőtt tisztelgett a királynál, kifejezve hódolatát császári jubileuma alkalmából.

A honvédtisztek fizetésemelése.

Budapest, május 30. (A „Torontál” eredeti távirata.) A képviselőház hétfőn a büntető javaslat tárgyalásának felfüggesztésével, a honvéd- és csendőrtisztek fizetésrendezéséről szóló jelentést veszi tárgyalás alá s csak ennek elintézésével folytatja a büntető novella ügyét. A fizetésrendezés ügyét különben, azt hiszik, hogy a hétfői ülésen elintézik.

A horvát helyzet.

Budapest, május 30. (A „Torontál” ered. távirata.) Zágrábi jelentések szerint egészen biztosra vehető, hogy Rauch horvát bán s vele együtt kormánya legközelebb távozik. A bán ismét Rakodczay lesz, akit állítólag most a horvát koalíció is támogat s ezek tagjaival Rakodczay tegnap hosszasan konferált is.

Nagybeteg püspök.

Budapest, május 30. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Szatmárról sürgönyzik Bornemissza a Tibor szatmári püspök nagybeteg, úgy, hogy utolsó óráit éli.

Szociáldemokraták gyűlése.

Budapest, május 30. (A „Torontál” eredeti távirata.) A szociáldemokrata párt tegnap nagygyűlést tartott, a melyen kimondották, hogy ha a választói jog plurális lesz, akkor általános sztrájkot rendeznek az egész országban.

A francia bank kamatlábleszállítása.

Budapest, május 30. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Párisból sürgönyzik, a francia bank a bankkamatlábát tegnap 4%-ról 3 és fél százalékra szállította le.

Határidő-üzenet.

Budapest, május 30. A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata) A mai tőzsdén déli zárlatkor a következő árakat jegyezték:

Buza (májusra 1908.)	— — — — —
Buza (októberre 1908.)	20.36 — —
Rozs (októberre 1908.)	17.60 — —
Zab (októberre 1908.)	— — — — —
Tengeri (júliusra)	13.84 — —
Tengeri (májusra)	13.12 — —

Közgazdaság.

A „Hermes” Magyar Általános Váltóüzlet Rt. (Budapest), heti jelentése a tőzsdéforgalomról és a pénzügyről.

Budapest, május 29.

A budapesti értéktőzsdén az elmúlt hét folyamán, dacára a magasabb külföldi jegyzéseknek és a pénzügyi viszonyok folytonos javulásának, nem tudott megszilárdulni a hangulat, ami kapcsolatban áll a nagy szárazság folytán rosszabbodott terméskilátásokkal. Hozzájárult a tőzsde eme kedvtelen hangulatához a forgalomnak az ünnep miatti szünetelése, úgy, hogy a tőzsde az egész hét folyamán az üzletlenség jegyében állott. Az új járadék kibocsátásának híre a 4% magyar koronajáradék árfolyama gyöngült, ugyszintén csökkent a déli vasut részvények árfolyama is, az üzlet eredmény kedvezőtlen megítélése következtében. Említésre méltó körülmény, hogy az angol bank a bankamatlábát tegnap 2 1/2%-ra mérsékelte.

Nevezetesebb árfolyamváltozásokról nem tehetünk jelentést, minthogy az árfolyamnak, bár lassanként lemorzsolódnak, az előző hét árfolyamaihoz képest, alig mutatnak nagyobb eltérést.

Dr. Brájer Lajos távollétében a szerkesztésért felelős Somfai János.

Nyíltér.

(E rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a szerk.)

Hársfalva gyógyfürdő.

Klimatikus gyógyhely.

(Vasúti állomás.) Posta és távirala.

230 méter magasságban a tenger színe fölött.

Fürdőidény: Május 1. — Szeptember 30.

Gyönyörű fekvés, ózondus levegő. — Hársfa- és fenyőerdők. — Kényelmes és olcsó ellátás. — Modern berendezés. — Hidegvíz-gyógyintézet — Sós és fenyő belégzőtermek. (Inhalatorium) — Savanyuvizes és vasas ásványvízfürdők. — Orvosi felügyelet alatt álló kitünő vendéglők.

Gyógyvize kitünő hatása:

tüdőbajok, malária (mocsárláz), gége-, hörg- és tüdőhurut, máj- és lépdagatok, hólyaghurut, specifikus a görvényes csontbántalmaknál. Mindenféle idegbántalmak, fejfájás, migraine, histeria, szédülés, nehéz légzés, hypochondria Vérhajók, köszvény, görvény, bujakór, delirium trem. potat. Női bajok, fehérhólyás, sápkór, havi zavaroknál.

Részletesebb felvilágosítással szívesen szolgál

a fürdőigazgatóság Hársfalva (Bereg megye).

Serravallo

féle

CHINA-BOR vastartalommal

Higiénikus kiállítás Bécs 1906. Áltamáj, a széklet és nagy aranyérem.

Erősítő szer: gyöngéledők, vérértékesítő és lábadozó betegek számára.

Etvágygerjesztő, idegerősítő, vérjavító ital.

Több mint 5000 orvosi elismerés.

J. SERRAVALLO, Trieste-Barcola.

Megrendelhető minden gyógyszeriarban. 1/2 literes palack K. 2.60, 1 literes palack K. 4.80

Vérköpésben, szívbajban és asthmában szenvedő embereknek, az újabb kísérletekből ki derült, hogy ilyeneknek egyedül

Labi Erzsébet-gyógyviz

ajánlatos fogyasztásra, amely ezek mellett nemcsak a **hugyszervek** betegségeiben legjobb víz, hanem a **legkitünőbb borvíz** és enyhén sós íze miatt mindenki, még a **legkisebb gyermekek is szívesen veszik magukhoz a gyomor és légső hurutos megbetegedésénél.**

Megrendelhető a forrásbirtoságnál Szolyván (Bereg megye).

473-10.6

Eladó, két darab teljesen felszerelt
Johnston kévekötő aratógép

mely 1906. évben szállított ujonnan és csak egy napig lett használva, 600 koronáért darabonként.

Cím e lap kiadóhivatalában.

516-x.4

521-1.1

Meghívó

az „Országos magyar kereskedelmi egyesülés” nagybecskereki kerületének 1908. évi június hó 14-én d. e. 11 órakor Nagybecskereken a „Lloyd-társulat” helyiségében tartandó

rendes évi beszámoló gyűlésére.

TÁRGYSOROZAT:

1. Két jegyzőkönyvhitelesítő kijelölése.
2. A választmány évi jelentése és a felmentvény megadása.
3. Elnök, 3 alelnök, pénztárnok, ellenőr, 40 választmányi tag és 3 számvizsgáló választása 3 évre.
4. Szabályszerűen beérkezett indítványok tárgyalása.*

Nagybecskerek, 1908. évi május 29.

A választmány nevében:

Hollaender Ede,
titkár

Steinitzer Géza,
elnök.

* Kivonat a kerületi szabályok 18. §-ából: A beszámoló gyűlés napirendjére kitűzött tárgyakon kívül csak oly indítványok tárgyalhatók, amelyek egy alapító, vagy egy törzstag, vagy pedig öt rendes tag által a beszámoló-gyűlés előtt legalább 8 nappal a kerület elnökségéhez benyújtottak.

974/1908. szám. Románecska község előjáróságától.

Arverési hirdetés.

Közírré teszem, hogy Románecska község tulajdonát képező

vadászati jog

1908. évi június hó 2-ik napján d. e. 10 órakor Románecska községében tartandó nyilvános árverés útján 6 (hat) egymásután következő évre a legtöbbet ígárőnek bérbe fog adni.

A vadászterület vagy 3500 kat. holdat tesz ki. A bérlet 1908. évi június hó 1-én veszi kezdetét, mely naptól a bérlet idő számíttatik.

Kikiáltási ár évi 250 kor. Bánatpénz ennek 10%-a, mely összeg az árverést megelőzőleg az árverést vezető előjáró kezéhez lefizetendő.

Írásbeli ajánlatok zártan elfogadhatók. Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt a jegyzői irodában érdekeltek által betekintheők.

Románecska, 1908. évi május hó 25.

Molnár János,

körjegyző.

Egy különbejáratu,
szép butorozott szoba

Váraljai-utca 39. sz. a.

azonnal kiadó.

511-6.4

856. szám. 1908.

512-32

Arverési hirdetés.

Csene község részéről ezennel közírré tétetik, hogy a volt „Szerbcsenei” határ vadászati joga

1908. évi augusztus hó 1-ével kezdettel 6 (hat) egymásután következő évre 1908. évi június hó 15-én d. e. 10 órai kezdettel a község-háza tanácstermében tartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígárőnek bérbe fog adni.

Az árverési feltételek a községi jegyzői irodában a hivatalos órák alatt megtekintheők.

Kelt Csenén, 1908. évi május hó 25.

Kelemen Márton,
jegyző.

Tyirin Oresztia,
bíró.

Gyógyszerész gyakornoknak

felvétetik 6 gimnáziumi osztályt végzett fiatalember. Az illetőnek a német nyelven kívül a román vagy szerb nyelvet is értenie kell.

A feltételeket tudatja

Küchler Béla gyógyszerész Versecen.
(Temes megye).

454-5.4

Steckenpferd
liliom tejszappan

a legenyhébb kézi-szappan.

285-20.7

Valódi brünni szövetek

az 1908. évi tavaszi és nyári idényre.

Egy szelvény	1 szelvény 7 korona
3*10 m. hosszú	1 szelvény 10 korona
teljes férőruhához (kabát, nadrág és mellény)	1 szelvény 12 korona
	1 szelvény 15 korona
	1 szelvény 17 korona
elegető, csak	1 szelvény 18 korona
	1 szelvény 20 korona

Egy szelvényt fekete szalonruhához 20. — K.-ért, színtűgy felöltészetet, turistalódat, selyemkangarnt stb. stb. gyári áron kívül a mint meg-bizható és szolid cég mindennél ismert posztó-gyári raktár.

SIEGEL-IMHOF Brünn.

Minták ingyen és bérmentve.

Az előnyök, a melyeket a magányos évezet az szövetségét közvenden Siegel-imhof cég-nél, a gyári piacon rendel meg, igen jelentékesnek.

Szabott, legolcsóbb árak. Óriási választék.

Minták, figyelmes kiszolgálás, még a legkisebb rendelésnél is, teljesen friss áruban.

226-40.27

Somatose
(Hus-tojásfehér)

emeli a legrövidebb idő alatt az erőállapotot.

Kapható a gyógyszerárakban és drogua-üzletekben.

287a-20.6

nény. ezennel közcsenei határ

vel kezdett 5 évre 1908. rai kezdett en tartandó bet gérgőnek

zségi jegyzői tt megtekint

május hó 25. rin Oresztia, bíró.

oknak

osztályt etőnek román ie kell. adatja

ersereit.

rd

pan

pan.

EK

ona ona ona ona ona ona

n.

ha egy-ék.ébk.ébb

se

az t.

Legmohosabbmó jóváhíás! Kevésbé káros feltételek.

A DREZDA MOTORGYÁR RÉSZÉNY-TÁRSASÁG
egyik legrégebb és legnagyobb MOTORGYÁR

szállítja az elismert

- legújabb típusú
- legújabb típusú
- legújabb típusú
- legújabb típusú
- legújabb típusú
- legújabb típusú

Szivógáz-
Benzin-
Gáz-
Nyersolaj-
Acetylen-

Motorokat és lokomobilokat

Vezérképviselet és raktár: **Gellért Ignác és Tsa**
Budapest, Teréz-körút 41. — Telefon szám: 12-91.

522-10.1

ELSŐRENDÜ CIFŐK NAGY RAKTÁRA

WEINBERGER K.

Nagybecskerek, Hunyadi-fő-utca 23.

Ha szép és jó cipőt akar,
akkor csakis az egyedül nálam kapható
debreceni cipőket vegyer,
mely minden más gyárt-
mányt felülmul.

Ugyszintén
amerikai cipő-külön-
legességek
raktára.

363-50.21

MOLL-FÉLE SEIDLITZ-POR

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz Moll A. védjegyét és aláírását tünteti fel.

A Moll A-féle Seidlitz-porok tartós gyógyhatása a legmakacsabb gyomor- és altestbántalmak, gyomorgörcs és gyomorhív, rögzött székrekedés, májbántalom, vértartás, aranyér és a legkülönbözőbb női betegségek ellen a jeles házi- és kórházi gyógyeszközök óta mindig nagyobb elterjedést szerzett.

Ára egy lepecsételt eredeti doboznak K. 2.-
Hamisítások törvényileg fenyítettek.

MOLL-FÉLE SOS-BORSZESZ

csak akkor valódi, ha mindegyik üveg Moll A. védjegyét tünteti és a „Moll” feliratú ónozáttal van zárva.

Moll-féle sóborszész-nevezetesen mint fájdalom csillapító bebiztosított szor készvény, csúsz és meghűlés egyéb követ-kezményeinél legismertebb népszerű.

Egy ónozáttal eredeti üveg ára 1 korona 90 fillér.

10-22 22 Főszékhely

Moll A. gyógyszerész és kir. udvari szállító által Bécs, I., Tuchlauben 9 szám.

Vidéki megrendelések n.ponta postautánváltással teljesítetnek. A raktárban tessék határozottan MOLL A. aláírással és védjeggyel ellátott készítményeket kérni.

Nagybecskereken kapható **Kellner József és Benkovich Mihály** gyógyszer-táraitban.

SIRUP-PAGLIANO a legjobb vértisztítószer.

Feltalálója Girolamo Pagliano florenzi tanár. 1838 óta állítja elő. Sirup Girolamo Pagliano a legjobb és legbiztosabb hashajtószer, mely 1838 óta sok ezer családnál a legjobb eredménnyel használják. Orvosi rendelethez minden jobb gyógyszerárban kapható. Megszünteti a székrekedést és annak következményeit, mint vértartás a fejbe stb., előmozdítja az anyagcserét és vértisztítóan hat bőrkiütések, csúsz, közhányó stb. Megrendelések intézendők: Girolamo Pagliano tanár, Florenz (A 42) Via Pandolfini. Elismerő leveleket és prospektust ingyen és bérmentve küld a vezérképviselet: Dr. F. Herzog, Wien, VII. (A 42) Mariahilferstrasse 48. Gyógyszertárak fölerakatként kedvező feltételek mellett kerestetnek. 501-9.2

Faaru-üzlet

biztos kereset, kedvező feltételek mellett

eladó.

Bővebbet

Galler Péternél

fűszerkereskedés a fehér tyukhoz

502-3.2 **Nagybecskerek.**

A SZÉPSÉG!

Minden hölgynek kétségtelenül leghőbb vágya, hogy mentől szebb legyen s hogy ezen célját elérhesse, megragad minden alkalmat, a legképtelenebb dolgokkal kengetve arcát. — A legtöbb esetben saját kárára teszi ezt, mert nemcsak hogy szép nem lesz, hanem ellenkezőleg sok esetben tönkre teszi arcát úgy, hogy igen hosszú idő, gondos ápolás kell ahhoz, hogy ismét helyrehozza.

Az a világon egyedülálló siker, melyet Földes Kelemen aradi gyógyszerész Margit-Crème-jével elért (különösen Francia- és Németországban), sok embert arra bír, hogy ezt a világhírű, ártalmatlan és az arc minden tisztálansága (széplő, májfolt, kiütések stb.) ellen páratlanul és csodálatosan ható szert utánozzák. — Természetes, hogy ez senkinek sem sikerül, mert a Margit-Crème készítésének titkát senki más nem ismeri, mint a feltaláló és készítő s épen azért, mert a titkot soha senkire sem bízta, hanem minden egyes készítményt maga állít elő, a Margit-Crème mindig egyforma, annak kidőgozása a leggondosabb, tehát hatása is rögtön és biztos. — Óvakodjunk tehát arcunkat mindenféleképpen kengetni és használjunk oly s-ert, melyet angol, amerikai és francia hírneves orvosok is ajánlanak, mi t egyedül biztos és ártalmatlan szert az arc szépségére és a szépség megőrzésére. — Ez a világhírű szépség-szer a Földes-féle Margit-Crème, mely már 4-5 napi használat után teljesen átalakítja az arc bőrét, eltünteti a széplőket, májfoltokat, kiütéseket, bőrátka, mitesszert, arc- és kézvrösséget. Az arc ideális szép, üde és ifjú lesz s a mellett a Margit-Crème teljesen ártalmatlan.

Egy tégely ára 1 korona, Margit-zsappan 70 fillér és Margit-pouder (fehér, ózsa és crème színben) 1 K. 20 fillér. — Ezen szerek mindegyike külön is használható. — A földes-féle Margit-Crème kapható a világ minden nagyobb gyógyszerárában, ahol pedig raktáron nem volna, tessék egyenesen a készítőnek így címezve írni: Földes Kelemen gyógyszerész, Arad.

Főraktár Nagybecskereken:
Benkovich Mihály, Basch Ernő, Jakobi Armin és Kellner József gyógyszerészeknél. **Melkuhn Dezső** drog. 257a-10.5

Tüdőbetegségek, gyomor, bél, vesebetegségek, köszvényesek megmentője, a legegészségesebb üdítő asztali ital

Sicilia

ARTEZI GYÓGYVÍZ

KAPHATÓ MINDENÜTT

FŐ-**BRÁZAY KÁLMÁN** CELEGNÉL
RAKTÁR: BUDAPEST, VIII., JOZSEF-KÖRUT 37/39

Orvosfanárok véleményei, használati utasítás minden üveghez van mellékelve

32-26.22

OSERS és BAUER kizárólagos motorgyár

BUDAPEST, VI., Podmaniczky-utca 18. WIEN, XX., Dresdnerstrasse 81-83.

Benzinlokomobilok, benzinmotorok, szivógázmotorok.

A jelenkor legolcsóbb üzemereje. Üzemköltség óra-lőerőként 2-3 fillér. Több száz telep üzemben. Kedvező fizetési feltételek.

Árjegyzékkel és költségvetéssel díjmentesen szolgálunk.

ELSŐRENDÜ SZOLID GYÁRTMÁNY

Az utóbbi időben a következőknek szállítottunk gépeket:

Schütz János és Társai Szászvárszón	8 HP. cséplő szerelvény	Takács Imre malomtulajdonos, Pávo 75 HP szivógáz-telep
Magosi János és Fiai Monor (anyák)	6 HP. " " "	Steger Vilmos " Napitopo övezet 50 HP. " "
Papp János Inárosban	8 HP. " " "	Mocs (Koloszm) 40 HP. " "
Nagy J. Pál, Boglár	6 HP. " " "	Magyarbányás 30 HP. " "
Ifj Pál István, Onda (Boglár mellett)	4 HP. " " "	és még számos nagy udalomba

33-51 19

Bogdarigós gyógyfürdő.

Temes megyében, Temesvár-Radna-Lippai vonalon, Charlottenburg állomástól 7 kilométernyire, Posta- és telefonállomás a fürdőtelepen. Kocsit az állomáshoz tanácsos mindig előre rendelni. A fürdő fekvésénél fogva kitűnő klimatikus gyógy- és üdülőhely, vize pedig nagy hatású csúsz, köszvény, reuma, idegbetegség stb. ellen, mely 39.445/1906. sz. belügyminiszteri rendelettel a gyógyfürdők közé soroztatott. Állandó fürdőorvos s gyógytár.

Kitűnő konyha és szép szobák.

Bővebb felvilágosítást ad Bogdarigóson:

özv. Rimmel Mátyásné,
és Temesvárott:
Nägele Antal, gyógyszerész,
Temesvár-Gyárváros, Fő-utca 44. szám,
telefonszám 322.,
mint fürdőtulajdonosok. 459-3.3

BUZIÁS GYÓGYFÜRDŐ

vasuti állomás, posta, távirat és telefon.

Közvetlen gyorsvonati kocsik Budapest nyugati pályaudvarról. Idény május 15-szept. 15.

Speciális gyógyfürdő szívbeteg részére, női bajoknál, hólyag és vesebajoknál, kő- és fűvénybetegségek, légutak, az emésztő- és kiválasztó-szervek hurutos bántalmainál, Sápok, vérszegénység, görvély- és angolkór, általános gyengeség és a női ivarszervek idült bajainál. Radioaktív szénasavas sós és szénasavas vasas vizek. Prospektust kívánatra küld a FÜRDŐIGAZGATÓSÁG.

MUSCHONG-BUZIÁSFÜRDŐ

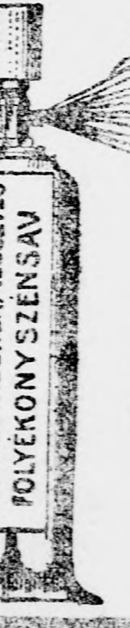
≡ SZÉNASAV-MŰVEK ≡

kártelen kívül szállítanak, azonnal, bármily mennyiségű természetes vagyileg legtisztább forrékony szénasavat a világhírű buziásfürdői szénasavforrásokból.

Össze nem tévesztendő mesterségesen előállított kevésbé kiadós szénasavval.

Megbízható, szigorúan lelkiismeretes kiszolgálás!

Sürgönyoim: **MUSCHONG, BUZIÁSFÜRDŐ.** Interurban telefon 13. sz. (463-153-62)

A ki szép akar lenni, használja egyedül a Hajós-féle aradi ibolya-cremet,

mert a világ minden részéből jövő
hálairatok legjobban bizonyítják, hogy
ennel jobb szépitőszert nem létezik.
Szeplő, májfolt, bíbires, bőrvörösséget
és mindennemű arctisztatlanságot
— varázsszerű gyorsan eltüntet —

Egy tegely ára 1 korona. =
Vigyázat! Csakis Hajós-féle aradi készítményeket
fessék kőni és vásárolni.

Kapható a készítőnél:

HAJÓS ÁRPÁD gyógyszerárában, ARAD.

Főraktár: **Nagybecskereken,**

MELKUHN DEZSŐ drogeriájában.

Továbbá minden gyógyszerárában, illatszer-
üzlet és drogeriában.

324—20.20)

Császári jubileumi ünnepi menet

Bécs, 1908. június 12.

TRIBÜNHELYEK

25 koronától 60 koronáig még kaphatok a

főelárusítóhelyen **Schenker és társa, Bécs,**
I. Schottenring 3. és 18/a,

valamint **Schenker és társa** cég összes fiókjaiban és képviselőinél, épügy
Schellhammer és Schattera cégnél Bécs, I., Stefanplatz 11. **A. Gerngross** cég-
nél, Bécs, VII., Mariabühlferstrasse 42—48. — Rendelmények az összeg (vala-
mint 60 fillér postadíj) előleges beküldése mellett pontosan eszközölköztetnek.

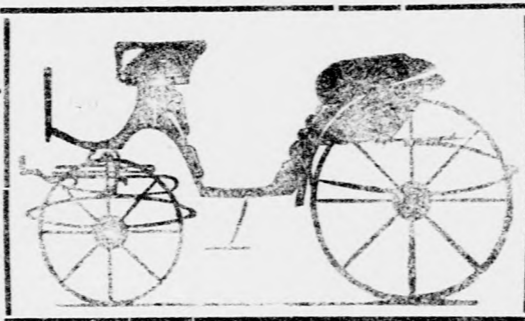
504—53

Mindennemű kocsikat (hintó, homokfutó, halotti s
más egyebet) készítik a legújabb mód szerint, valamint javítok
olcsón és gyorsan, szintugy jutányosan cserélek be ócskát újak fejében.

E szakmába vágó kovács-, bogár- és nyerges-munkát szintén elvállalok.

Amend Ferenc kocsigyártó **Nagybecskerek,** Aradáci-ut, a régi kórházzal szemben.

Versenyképesség!

Versenyképesség!

18—24.22

Meiszner Ede kocsikovács, okl. patkókovács **Nagybecskerek,** a régi kórház átellenében.

Elvállalok mindentéle hintó, halottaskocsi stb. újdonságok
készítését, valamint javítását is a legelőnyösebb árak mellett.

Miután eddig nagyobb kocsigyárakban működtem, azon helyzetben
vagyok, hogy a legkényesebb igényeknek is megfelelek s kérem a
nagyérdemű közönség támogatását.

WEITERSCHAN JAKAB.

Főüzlet Hunyadi-utca,
fiók-üzlet Német- és Aradáci-utca sarkán

Ajánl gazdagon felszerelt anyag- és fűszerárú
cikkein kívül

a tavaszi vetéshez friss magféléket, úgymint:
lucerna, angol fokfű, valódi oberdorfi répa-
magot, mindenféle főzelék- és virágmagot
a legjobb kelési minőségben.

= Raffia, kékkő a legjobb minőségben. =

**Föld- és faadfesték, lakk, bronz, olaj- és
olajlakk-festék, emallak, brunolín.**

= Kőműves- és festőecsetek. =

Állandó raktár oement, portland, mész, ház-
tetőlemez, kátrány, karbonium, kocs-
kenőcs és gépolajban.

Saját termésű

bor és törköly-pálinka.

Ásványvizek nagy raktára.

= Friss töltés! =

143—52.18

TIRGRAM-POR

az egyedüli szer, mely az
összes rovarokat gyorsan
és alaposan kipusztítja;
üvegben —30, —60, 1.—
és 2.— koronáért kapható

TIRGRAM TINKTURA

csakis **Polcskák** ellen üvegek-
ben —40, —80, 1.20, 2.60 és
5— koronáért kapható minden
jobb drogeriában, fűszer- és fes-
ték-kereskedésben, ahol Tirgram-
Plakátok ki vannak függesztve.

Ügyeljünk a **TIRGRAM** névre.

Gyár: **Budapest, IV. ker., Károly-utca 1.**

19—15.11

Védjegy: „Horgony”

**A Liniment. Capsici comp.,
a Horgony-Pain-Expeller**

pótléka

egy régióknak bizonyult háziszert, mely már
sok év óta legjobb fájdalomosillapító szernek
bizonyult köszvénynél, oszónál és meghűlé-
seknel, bedörzöléséppen használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok
miatt bevásárláskor óvatossak legyünk és csak
olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony”
védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellát-
ott dobozba van csomagolva. Ara üvegekben
K—80, K 1.40 és K 2.— és úgyszólván min-
den gyógyszerárában kapható. — Főraktár:
Török József gyógyszerésznél, Budapest.

Dr. Richter gyógyszerárája az „Arany oroszlánhoz”,
Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.
Mindennapi szétküldés.

54—26.22

A világ legjobb

cigaretta papirjai

mégis csak a

„Les Dernières Cartouches”

extra et vergé

„Mizpah” vergé

„Ramses” vergé

„Le Zouave” vergé

a világhírű cigaretta papirgyár

Braunstein Frères, Paris.

Saját papirgyára CASSICOURTBAN Mantes mellett (Franciaország).

Alapítva 1878.

17—22.22